

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Будь готов!

25-ше (3621) №,
2023 ий 23 июнь,
кугарня.

Ямде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Юнкор лияш — пиал да чап

Е.ИВАНОВАН фотожо.

Кö эн чолга, эн уста, эн
писе? Кö шочмо кунде-
мысе увер дене республике-
се калыкым эн ончыч палда-
ра? Тиде юнкор. Сылныму-
тым йоратыше, түрлө
район гыч
толшо

Усталык
школым эрта-
раш полшымьшт-
лан Марий Эл
Республикысе Тұвыра,
печать да калык-влакын
пашаит шотышто
министерствылан
кугу таум ойлена.

лач тыгай ўдыр-рвезе-влак
«Марий юнкор» республике-
се усталык школышко
чумыргенит (снимкыште).
Тудо 18-21 июньшто
И.С.Палантай лүмеш тұвыра
да сымктыш колледжын
Национальный сымктыш
гимназийыштыже эртарал-
тын. Усталык школ «Ямде
лий» газетын 90 ияш лүмге-
чыжлан да Туныктышын
да наставникын идалы-
кыштлан пöлеклалтын.

Юнкор-влак «Эре ямде
улына» девиз дене

пашам ыштеныт, садлан
кеч-могай мероприятий ден
вашлиймашке чолган ушне-
ныт. Шке шонымашышт,
шижмашышт нерген нылым-
ше-кудымшо лаштыклаште
сереныт.

— *Ме марий юнкор улмына
дене кугешнена. Усталык
пашанам газет лаштык-
лаште ужаш кугу пиаллан
шотлена. Марий сылнымут
дене ўмыреш йолташ лияш
товатлена,* — ойлат ўдыр-
рвезе-влак.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Фотом интернет гыч налме.

Руш йылме дене түнямбал олимпиадын заочный йыжынже эртаралтын. Тушко руш йылмым шочмо йылме семен огул тунемше-влак ушненыт. Олимпиадыште 8-10-шо класслаште шинчымашым погышо ўдыр-рвезе-шамыч танасеныт.

Марий Эл гыч вич тунемше заочный йыжынгыште сенгышыш лектын. Нуно 12-15 июньшто Озан олаште эртаралтше олимпиадын очный этапыштыже уш-акылыштым тергеныт. Кум кечаш тагасымаш пайдале да лектышан лийын. Ўдыр-рвезе-влак экскурсийыш, ончырыш коштыныт, мастер-классыште лийыныт. Морко районсо Унчо школышто тунемше-влак Виктория Петрова, Оля Степанова да Йошкар-Оласе Т.И.Александрова лүмеш 11-ше номеран лицей гыч Даша Николаева (**снимкыште**) сенгышыш лектыныт.

Е.ИВАНОВА ямдылен.

21 июньшто «Шарнымаш сорта» всероссийский **Акций** эртаралтын. Кугу Ачамланде сарыште вуйым пыштыше салтак-влакым шарнен, сортам чўктымашке кумылан кажне ег ушнен кертын. Йошкар-Олаште Палыдыме салтаклан памятник воктене кок тўжем сортам чўктен, «Йошкар-Ола помнит» манын возеныт да Тыныслык кўгўрчнем сўретленыт.

Кече кажне еглан куаным конда. Тыгак кушкыллан моткоч кўлешан. Шокшо деч посна нимо ок шоч да ок тўзлане. Кече шыратен онча гын веле кумыл нўлтшў лиеш. Арам огул мурыштат чевер кечым моктен мурена.

Надя РАССАНОВА.

Морко, Коркатово.

Лагерыште сай

«Шонанпыл» лагерыш куанен коштам. Воспитатель-влак кажне кечын онгай модышым эртарат (**снимкыште**), экскурсийыш коштыктат. Спорт тагасымаште вийым тергаш утларак келша. Командылан шелалтын, эр гыч кас марте модаш ямде улына. Ик кечын ик команде сена гын, вес кечын весыже ончыко лектеш. Вашла келшен, веселан да пайдалын жапым эртараш сай.

Богдана МИХАЙЛОВА.

Морко, Купсола.

Фотом школ архив гыч налме.

Российсе увер

Школышто туныктышо, онлайн-педагог, воспитатель-влак, **«Медиапедагог – 2023»** всероссийский конкурс – тыланде. Келшыше тагасым ойырыза да **mediasc.ru** сайтыш йодмашым **28 июль марте** пуыза.

«Чистая вода» всероссийский фотоконкурсш кумылан кажне егым ушнаш ўжыт. Ару вўдын сўраллыкпыш моторын войзыза да **#ЧистаяВода Челлендж** хэштег дене «Одноклассники» але «ВКонтакте» соцкылыш **20 август марте** верандыза.

Усталык шўлышан, кушташ, мураш йўратыше ўдыр-рвезе-влак, **«Города России»** түнямбал конкурсышто шкет але коллектив дене мастарлыкдам ончыктыза. Йодмашым **18 июль марте** колтыман. Тўрыс увер – **konkursoff.ru** сайтыште.

Марий Элысе увер

Т.Евсеев лўмеш Национальный тоштерыште **«Приволжские параллели»** ончер почылтын. Марий, чуваш калык-влакын вургемшытым, суртышто кучылтмо арверыштым, фотосўретыштым ужаш лиеш. Кумылан-влакым ончырыш **11 сентябрь марте** вучат.

«Марий чодра» национальной паркыште кушшо Пугачёвын тумыжо **«Российын идалькысе пушенгыже – 2023»** лўмым налпаш верч тагасымашке ушнен. Тидлан, **rosdrevo.ru** сайтыш пурен, **1 август марте** йўкым пуыман. Марий Эльн тумыжо 10-шо номеран.

Марий Эл Республикысе **«Авангард»** военнопатриотический рўдeryште **«Зарница Поволжья»** юнармейский военно-спортивный модмашын регионсо йыжынже эртаралтеш. **«Ворошиловский стрелок»** йоча да самырык-влакын фестивалышт лиеш. Сенгыше-влак федерал йыжынгыште тагасаш тўналыт.

Вуйым савем

Ме йўдым ласкан малена. Омынам салтак-влак оролат. Элым аралымышым эн кўлешан сомыллан шотлем. Тидлан изинек ямдылалтман, капкылым шуарыман. Школышто «Зарница» модмышым эртарат. Тудо Шочмо элым аралаш кумыланда. Шке кундем верч тушман ваштареш шогалаш кеч-могай жапыште ямде лийшаш улына. Теве 1941 ий 22 июньшто фашист-влак тыныс илышнам «шолыштыныт». Тыныслыкым писынрак пörтылташ манын, кажне ен тыршен. Эсогыл йоча-влак сарыш кайыше ачаштым, изаштым алмаштеныт, лым лийде пашам ыштеныт. Элыштына пеш неле жап лийын. Кочам Пётр Григорьевич Григорьеват **(снимкыште)** тулан пасушто кредалын. Патырлыкым ончыктымышлан III степенян Чап орденым кучыктеныт. Кочам сар гыч пел йолан пörтылын. Тудым мый геройлан шотлем да моткоч кугешнен вуйым савем.

Фотом еш архив гыч налме.

Настя МИХАЙЛОВА.
Волжский, Кугу Корамас.

22 июнь –
Ойганен
шарныме кече.

Фотом еш архив гыч налме.

Снимкыште:
Матвей Батуру.

Тау, кочай!

Кугу Ачамланде сар тўналмаке, ялна гыч шуко пörьен Шочмо элым аралаш каен. Нунын коклаште кугезе кочам И.Ф.Ласточкин **(снимкыште)** лийын. 1939 ийыште шыжым Иван Федотович салтак радамыш каен. Сарын икымше кечылаж гычак стрелок, варарак командир лийын. Ятыр гана сусырген гынат, тушман-влак ваштареш кредалмашке уэш ушнен. Тидын нерген медальже-шамыч ойлат.

Сар гыч 1946 ийыште

июньшто веле пörтылын. Ёмыржб мучко пасу пашам ыштен. Кугезе ковам дене вич икшывым ончен куштеныт. Нунын кокла гыч иктыже – йоратыме ковам. Кугезе кочай, тый тыныслыкым лишемдымашке кугу надырым пыштена. Тау тыланет! Тек вуй ўмбалне яндар кава лиеш, да чевер кече шыргыжын онча.

Юля ЯГОДРОВА.
Советский, Кельмаксола.

Изи салтак

Мый изи салтак улам
Да авамым аралем.
Тудо чайникым шында –
Кб гын тудым орола?

Ший вўдна шолаш пура,
Тулым мые вик йörтем.
Аваем мылам ойла:
– Тый улат аралышем!

Мый изи салтак улам,
Ачаем ончен кушкам.
Российнам аралена,
Тудым ме тўзатена.

Матвей БАТУРО.
Шернур, Летник.

Фотом еш архив гыч налме.

Лийыда эре шўмыштына

Авана могыр гыч кугезе кочана – Михаил Григорьевич Янгелов. Тудо Кугу Ачамланде сарыш 1941 ийыште каен да Сенымаш кече марте тушман ваштареш кредалын. Лўддымб, чулым улмыжлан ятыр медаль да Йошкар Шўдыр орден дене палемдалтын. Ачана могыр гыч кугезе кочана Семен Александрович Васильев сой пасуэш 1942 ийыште вуйым пыштен.

Когыныштын сар корнышт нерген ramuat-naroda.ru сайтыште кычалынна. Авай ден ачай тыге ойлат: «Шке шочмо веретын, элетын эртыкыштым мондет гын, вождымо пушенге гай лият». Ме совет калыкын подвижшым шарнена, геройна-влак дене кугешнена.

Аня ден Миша ВИНОГОРОВЫТ.
Звенигово, Кожласола.
Снимкыште: Кугу Шигак ялысе шарныктыш воктене.

Келшымаш модыш

Усталык школышко толмеке, икте-весе дене лишкырак палыме лияш манын, вожатый-влак мемнам тўрлў модыш дене модыктеныт (снимкыште). Эн ондак кругыш шогалынна. Ик ег шке лўмжым ойлен. Воктене шогышо ўдыр але рвезе йолташыжын лўмжым каласен, вара – шкенжыным. Тыге кажныжыным шарнен кодынна. Вара, койыш-шоктышнам шотыш налын, шкенам нерген пале мутым шоненна. Лишкырак пале лиймеке, фамилийнам каласенна да алфавит радам почеш шогалынна.

Писылыкнамат тергенна. «Коля ден пырыс», «Име ден шўртў» модыш-влак пеш келшеныт. Шочмо кундемыш пўртылмеке, пырля тунемме йолташ-шамыч дене модаш тўналына.

Регина ГРИГОРЬЕВА.

2-шо номеран Морко школ.

Кастене вожатый-влак дене пырля Изи Какшан энер сер мучко экскурсийыш лектынна. Кавашке, вара яндар вўдышкў ончалмекак, кумыл нўлтын. Садлан, йолташ-шамыч дене тўшкан шогалын, мотор фотом ыштенна. «12 апостол» комплексым куанен да ўрын онченна. Апостол-влак илыше гаяк койыныт. А Республикысе курчак театрге йомакысе полатым ушештарен. Ах, Йошкар-Олана могай сўрал!

Ульяна ФЁДОРОВА.

Марий Турек, Арбор.

Школ мучко

«Марий юнкор» усталык школыш каналташ, у йолташ-влакым муаш, тунемаш толынна. Икымше кече мероприятийлан поян лийын. Директорын алмаштышыже Наталья Анатольевна Секретова Национальный сымыктыш гимназийыште экскурсийым эртарен. Ме тўрлў кабинетыште лийынна. Ик вере пу гыч тўрлў арверым пўчкедат. Вес вере сўретлат. Ик пўлемыште фортепиано дене шокташ тунемыт, весыште – баян дене, кумшо вере – кўсле дене. Ме коктынат музыклан шўман улына. Баян дене шоктена. Мыланна гимназийыште пеш келшен.

**Всеволод КУЗНЕЦОВ (Кужэгер, Шўдымарий),
Родион НЕБОГАТИКОВ (У Торьял, Токтарсола).**

Вожатый – йолташ

«Юнкор слёт» усталык школышто кум вожатый пашам ыштен: Лена, Христина, Наташа. Вуйлатыше – Людмила Николаевна. Нуно чыланат весела, поро кумылан улыт. Мылана – йолташ. Кажне кечын тўрлў онай мероприятийым эртареныт. Ме журналистикын тўрлў жанрге нерген пален налынна, почеламутым возаш тунемынна (снимкыште). Вожатый-шамыч дене пырля марий модыш-влак дене модаш пеш келшен. Вес ийын эше ик гана тышке толаш пиал шыргыжалже ыле.

Маша ОРЛОВА.

Звенигово, Эсмекплек.

Мотор Какшан серыште

Тыршет – сеңымашке шуат

Ала поэт лиям?

«Ончыко» журналын тўн редакторжо И.Г.Попов дене вашлиймаш (снимкыште) эрелан шарнымашеш кодеш. Тудо мыланна почеламутым возымо радам нерген умылтарен, шке творчествыж дене палдарен. Игорь Геннадьевич дене пырля рифмым кычалаш пеш онгай. Мыят почеламутым возаш кумылангынам. Тиде кечынак мемнам «Шонанпыл» передачыш войзеныт. Моло ўдыр-рвезе-влак, мемнам канде экраныште ужмекышт, юнкор радамыш логалаш кумылангыт, шонем.

Дима ИВАНОВ.

Морко, Кожлаер.

Кажне ег дене вашлиймаш чонеш кугу кышам кода, кужу жаплан шарналт кодеш. Мемнан дек унала Марий Эл Республикысе тўвыра, печать да калык-влакын пашашт шотышто министрын алмаштышыже М.И.Матвеев, Марий Эл Республикысе образований да науко министрын алмаштышыже В.Г.Гаврилова, Марий Эл Республикысе Кугыжаныш Погын Председательын алмаштышыжын польшкалышыже, Марий Элын калык серызыже А.А.Петров да моло журналист ден вуйлатышешамыч толыныт (снимкыште). Нуно моткоч поро кумылан улыт. Мыланна «Марий юнкор» манын возыман футболкым чиктымышт могай шерге! Вашлиймаш деч вара автографым налынна. «Тыршет – сеңымашке шуат» манме ойыштым ўмырна мучко шарнаш тўналына.

Юлия ЯГОДАРОВА.

Советский, Кельмаксола.

Журналистикыш унала

Икымше кечын паша шолын. «Журналистикыш унала» занятий эн пайдале лийын, шонем. Ме журналистикын тўрлө жанрже, юнкорын шўртнў правилже-влак дене палыме лийынна. Кенез нерген заметкым тўшкан возенна. Вара интервью налын модынна. Регина Григорьева журналист лийын гын, мый самырык поэтессын рольжым модынам. Йодыш-шамычлан вашмутым кычалаш пеш онгай лийын.

Таня СУВОРОВА.

Морко, Коркатово.

Снимкыште: почеламутым сылнын лудам.

Мужыр лаштыкыште
Е.Иванован фотожо-влак.

Кугу лүман артист

Марий Эл Радион тун редакторжо, мурызо Володя Матвеев дене вашлиймаш эрелан шарнымашеш кодеш. Тудо мыланна юнкор пагытше, школ илышыж нерген каласкален, гастрольыш коштымж гыч онай историйым шарналтен. Ме шуко йодышым пуэденна. Вашмутшым кугешнен колыштынна. Тыгай лүмлө артист дене палыме лияш да кидпалыжым налаш – кугу пиал (**снимкыште**).

Ксения КОРНИЛОВА.

Волжский, Пөтъял.

Изи тул воктене

Кастене, чылан пырля погынен, онгыш шинчын, изи тулым эртаренна. Тушто кечым иктешленна, кажне шке шонымашыжым ойлен. Ик кечын тыгай йодышым тарватенна: илдыме отрош ик арверым да ик еным налаш лияш ыле гын, ком да мом пеленда налыда ыле? Мый слётышто палыме лийме йолташем Настям да киндым налынам. Молан лач Настям? Тудо весела, поро кумылан. Отрошто ме пырля илен кертына, шонем.

Ксения БУТЕНИНА.

Морко, Энерсола.

Пагалем усталык школым, Йывыртен мый тышке тольым. Чонышто – кугу куан, Мый улам эн пиалан. Түшкан возымо почеламут.

Онай экскурсий

Йошкар-Олаште Креативный индустрий школ почылтмо нерген интернетше возымым шукертак ужынам. Тушко кеч пурен ончалаш ыле манын, шке семынем ойленам. Шонымашемым «Марий юнкор» усталык школ шукташ полшен. Мыланна Креативный индустрий школым вуйлатыше С.В.Зверева онай экскурсийым эртарен. Кажне полемже мотор да ойыртемалтше лийын. Иктыште йүкым возат, весыште түрлө видеом, роликым войзат, кумшышто анимацийым ямдылат. Тышке коштшо удыр-рвезе-влак эн пиалан улыт: илыш дене тор ошкылыт. Мыят нунын радамыште лийнем.

Алина СУББОТИНА.

2-шо номеран Морко школ.

Поро вашлиймаш

«Ямде лий» газетын ончычсо юнкоржо-влакым шотлен от пыта-ре! Нунын коклаште Виктория Мамаева, Ирина Петрова, Виталий Мамаев, Христина Александрова улыт. Удыр-рвезе-влак дене ме куанен вашлийынна. Нуно школ илышышт, юнкор пагытышт нерген онайын каласкаленыт. «Ямде лий» газет дене кылым кучымын пайдаж нерген поснак палемденыт.

Тыгай поро вашлиймаш деч вара эшеат чолга, уста, шонымашке шуаш тыршыше лияш кумыл утыр ылыжын.

Настя МИХАЙЛОВА.

Волжский, Кугу Корамас.

Моло фото-влакым «ВКонтакте» соцкылыште «Ямде лий» – марла йоча газет» түшкаште верандыме.

Пөлекым муынна

Е.ИВАНОВАН фотожо-влак.

Ме кажне кечын онай модыш-влак дене модынна. «Кладым му» чылалан эн чот келшен (**снимкыште**). Түрлө станцийышке коштын, туштылан вашмутым кычалынна, куржталынна. Почеламутым марла, рушла, англичанла каласкаленна. Пытаргышлан кугыжаныш удыр Несмеянам кычалынна. Тудо пеш шүлыккан шоген. Теве-теве шортын колта, шонет. Ме кузе гына воштылтараш тыршен огынал. Мыскарам, онай шомаклам ойленна. Сева Кузнецов кумылжым нолтен кертын. Мыланна чапле пөлекым кучыктеныт. Тидлан пеш йывыртенна.

Марина СТЕПАНОВА.

Волжский, Упшер.

Дим. Орайын
Илышыже да уста-
лык корныж почеш.

Тест

1. Могай ийыште шочын?
 А) 1901 ий. Б) 1983 ий.
 В) 1932 ий.
2. Паша корныжо могай ийыште тўналын?
 А) 1915 ий. Б) 1938 ий.
 В) 1914 ий.
3. Йошкар АрмиЙ радамыште могай ийлаште служитлен?
 А) 1920-1921-ше ийла.
 Б) 1928-1930-шо ийла.
 В) 1930-1931-ше ийла.
4. Ёмыржō могай ийыште кўрылтын?
 А) 1950 ий 22 январьыште.
 Б) 1960 ий 25 февральыште.
 В) 1949 ий 22 декабрьыште.

Екатерина СМЕРНОВА.

Морко, Энерсола.

Палаш онгай

25 июнь – Шийголын кечыже.

Шинчалдыме вўдыштō шийгол эн кугу коллан шотлалтеш. Тудын кашпе вич метр марте лийын кертеш. Нелытше – 300 килограмм марте.

Тиде сўрет могай йомак гыч! Авторжо кō!

Калык пале

- ➔ Кожын тўн вожшо кечывалвелышыкыла гын, пушенге пōрт нōлташ келшыше.
- ➔ Вўта чоґышаш верыште эр-кас шокшо юж гын, тушан шындаш лиеш: вольык тўла.

Кишке гай кужу кияр

Теплицыште кияр шочаш тўналмеке, кочам опытым эртараш темлыш. «Изумрудный поток» кияр сортын пеледыш пуракшым «Китайский змейын» саскалыкышыже мамык дене туш-калтышна. Жап шукат ыш эрте, киярна кече еда огыл, шагат еда кушкаш тўнале. Кеч ўшаныза, кеч уке, ик кечыште вич сантиметрлан кужемеш. Снимкыште ме 75 сантиметран киярым кучена. Пўчкеден опташ гын, кум литран банке темешат. Эшеат кушкеш ыле, очыни. Изи шольым тудым кўрлын. Тенданат киярда умен кушшо!

Фотом еш архив гыч налме

Даша СОШИНА.

Морко, Купсола.

27 июнь – Колым кучымо тўнямбал кече.

Мастар кид

Кагаз гыч колым ыштыза.

Изи колызо

Ялна деч тораште огыл келге да яндар вўдан ер уло. Тушто тўрлō кол ила. Ик эрдене, эрак кынелын, йолташем дене колым кучаш каяш тарванышна. Эґырым, ведрам, киндым, йылым пелен нална. Арама коклаште тымык верым муын, пашалан пижна. Шуко шинчышна, эґыр чичка ик ганат ыш тарване. Тыгодым мемнан деке изи рвезе толын лекте. Палыме лийна, да мемнан пелен вераґаш кумылане. Ме кōнышна. Жап шукат ыш эрте, изи йолташна икте почеш вес колым луктеда. Ме орын ончена.

- Тый моткоч тале колызо улатыс. Мо дене кучет? – йодын ончышна.
- Шўльō руаш дене, – вaшештыш тудо да кузе ыштыме нерген радамын каласкалыш. Изи рвезылан тауштен, вескана пырля вапшыш кутырен келшышна.

Полина АЛЕКСЕЕВА.

Морко, Коркатово.

«Ямде лий» газет
 Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
 Индекс: П4696.
 Тираж 1550 экз. Заказ
 Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamedelii>
 E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
 (документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
 (автор-влаклан)
 Сайтын адресше: yamdelii.ru

УЧРЕДИТЕЛЬ:
Марий Эл Республикысе
Культур, печать да
калык-влакын пашашт
шотышто министерстве.

Газетым редакцийыште
 погымо да версталыме,
«Марий Эл Республикысе
Правительствын типографийже» ООО-што ямде
 оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын
 адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Кыл, информационный
 технологий да массовый коммуникаций
 сферым эскериме шотышто федераль-
 ный службын Юл кундем федеральный
 округысо управленийышытже регис-
 трироватыме.
 Номер – ПИ № ТУ52-01335,
 2021 ий 29 сентябрьыште пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап –
 14-00,
 фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шоныма-
 шышт тўрлō лийын кертыт. Серыш-
 влак мōнґеш огыт колталт.
 Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательнын адресше:
 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый
 Вийын 70-ше идалькыше урем, 20-шо пōрт.
 Тел. 8(8362) 45-22-82(факс).

КОНКУРС

Виолетта НОСОВА
(Кужэгер, Старсела).

Шочмо ялысе Сакар курык воктене.

Ксения КОРНИЛОВА
(Волжский, Пётъял).

Йошкар-Олаште «Пётр и Феврония» памятник воктене.

Айста модына

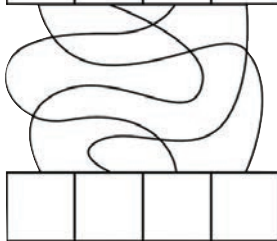
Иктым огына Вучо

Кандаш йоча модеш. Нуно онгым ыштен шогалыт. Онго көргышкө 7 модышым верандат. Сем (але шотлымо) почеш йоча-влак онго йыр пörдыт да түрлө движенийым ыштат: совым пералтат, тавалтат, лап лийыт да тулеч моло. Трук шўшкалгыме йўк шергылтеш – чыланат модышым руалткалаш пижыт. Но модыш кажныжлан ок сите. Кө модыш деч посна кодеш, тудо модмаш гыч лектеш.

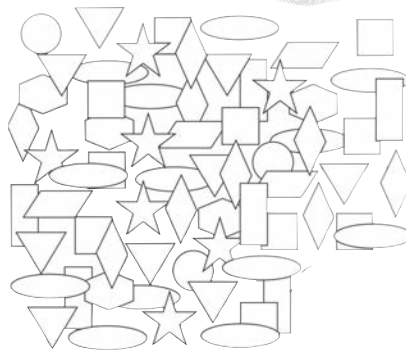
Модмаш угыч тўналеш. Ынде онгышто 7 модыш огыл, 6 гына кодеш. Адак тыге пörдыт. Көлан модыш ок сите, тудо модмаш гыч лектеш. Тыгодым модыш эре иктылан иземеш.

Мучашлан кок модшылан ик модыш гына кодеш. Кө тудым налын шукта,

Е К Ч Е

Могай мут лектеш!

Онго-влакым ужалге, шўдыр-шамычым йошкарге дене чиялытыз.

Могай мутым шылтыме?

Ныл пырыс да кум пырысиге 15 килограмм нелытан улыт. Тыгодым кум пырыс ден ныл пырысиге – 13 килограмм веле. Ик пырыс ден ик пырысиге мыняр нелытан улыт?

Кроссворд

Шола гыч пурлашке:

- 1.Кужу шўян сурткайык.
- 3.Руш йылмыш кусараш гын, тиде кайыкын лўмжө «сонгыра» манме лиеш.
- 4.Кўчык почан, кужу пылышан янлык.
- 5.Чодыра санитар.
- 6.Йошкарге, чоя янлык.

Кўшыч ўлыкө: 2.Кенгежым чодыраште коштеш, телым вынемыште мала. 5. Кугу тўкан янлык.

Аня СОЛОВЬЁВА.

Медведево, Руэм.

Интернетысе сўрет-влакым кучылтмо.

10 ойыртемым кычалза.